

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 10ης Ιουλίου 2003 *

Στην υπόθεση C-472/00 P,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον V. Kreuzschitz και την S. Meany, επικουρούμενους από τον N. Khan, barrister, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

αναιρεσείουσα,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (τρίτο πενταμελές τμήμα) της 24ης Οκτωβρίου 2000, T-178/98, Fresh Marine κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. II-3331), με την οποία ζητείται η αναίρεση της αποφάσεως αυτής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

όπου ο έτερος διάδικος είναι:

Fresh Marine Company A/S, εδρεύουσα στο Trondheim (Νορβηγία), εκπροσωπούμενη από τις J.-F. Bellis και B. Servais, avocats, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

ενάγουσα πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, J.-P. Puissochet, R. Schintgen και C. W. A. Timmermans, προέδρους τμήματος, C. Gulmann, D. A. O. Edward, A. La Pergola, B. Σκουρή, S. von Bahr, J. N. Cunha Rodrigues (εισηγητή) και A. Rosas, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: C. Stix-Hackl
γραμματέας: L. Hewlett, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 17ης Σεπτεμβρίου 2002,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελία που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 28ης Νοεμβρίου 2002,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 29 Δεκεμβρίου 2000, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε αναίρεση, δυνάμει του άρθρου 49 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, κατά της απόφασης του Πρωτοδικείου της 24ης Οκτωβρίου 2000, T-178/98, Fresh Marine κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. Π-3331, στο εξής: ανααιρεσιβαλλομένη απόφαση), η οποία υποχρέωσε την Επιτροπή να καταβάλει στη Fresh Marine Company A/S (στο εξής: Fresh Marine), εδρεύουσα στο Trondheim (Νορβηγία), αποζημίωση 431 000 νορβηγικών κορονών (NOK).

Το νομικό πλαίσιο

- 2 Βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 10, του κανονισμού (ΕΚ) 384/96 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1995, για την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ εκ μέρους χωρών μη μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ 1996, L 56, σ. 1):

«Επιτρέπεται η επιβολή, μετά από διαβουλεύσεις, προσωρινού δασμού δυνάμει του άρθρου 7 με βάση τα καλύτερα διαθέσιμα στοιχεία, όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι δεδομένη ανάληψη υποχρέωσης παραβιάζεται ή, σε περιπτώσεις παραβίασης ή ανάκλησης μιας ανάληψης υποχρέωσης, όταν δεν έχει ολοκληρωθεί η έρευνα που οδήγησε στην ανάληψη υποχρέωσης.»

- 3 Το άρθρο 13, παράγραφος 10, του κανονισμού (ΕΚ) 2026/97 του Συμβουλίου, της 6ης Οκτωβρίου 1997, για την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο επιδοτήσεων εκ μέρους χωρών μη μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ L 288, σ. 1), προβλέπει:

«Επιτρέπεται η επιβολή, μετά από διαβουλεύσεις, προσωρινού δασμού δυνάμει του άρθρου 12 με βάση τα καλύτερα διαθέσιμα στοιχεία, όταν υπάρχουν λόγοι να πιστευτεί ότι δεδομένη ανάληψη υποχρέωσης έχει παραβιαστεί ή, σε περιπτώσεις παραβίασης ή ανάκλησης μιας ανάληψης υποχρέωσης, όταν δεν έχει ολοκληρωθεί η έρευνα που οδήγησε στην ανάληψη υποχρέωσης.»

Τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς

- 4 Τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς εκτίθενται ως ακολούθως με τις σκέψεις 1 έως 21 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης:

«1 Η [Fresh Marine] είναι εταιρία νορβηγικού δικαίου συσταθείσα το 1992 και ειδικευόμενη στην εμπορία σολομών Ατλαντικού εκτροφής.

2 Κατόπιν καταγγελιών οι οποίες κατατέθηκαν τον Ιούλιο του 1996 εκ μέρους της Scottish Salmon Growers' Associations Ltd και της Shetland Salmon Farmers' Association εξ ονόματος των μελών τους, η Επιτροπή ανακοίνωσε στις 31 Αυ-

γούστου 1996, με δύο χωριστές ανακοινώσεις που δημοσιεύθηκαν στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, την έναρξη διαδικασίας αντιντάμπινγκ και αντεπιδοτήσεων όσον αφορά τις εισαγωγές σολομού Ατλαντικού εκτροφής, καταγωγής Νορβηγίας (ΕΕ C 253, σ. 18 και 20).

- 3 Η Επιτροπή [...] κατέληξε στο συμπέρασμα ότι είναι αναγκαία η λήψη μέτρων αντιντάμπινγκ και οριστικών αντισταθμιστικών μέτρων [...].

- 4 Στις 17 Ιουνίου 1997, η [Fresh Marine], ενημερωθείσα σχετικά με τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η Επιτροπή, υπέβαλε πρόταση αναλήψεως υποχρεώσεων, σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού [...] 384/96 [...] και το άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΚ) 3284/94 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, για την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο επιδοτήσεων από χώρες μη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ L 349, σ. 22). [...]

- 5 Με την απόφασή της 97/634/ΕΚ, της 26ης Σεπτεμβρίου 1997, για την αποδοχή των αναλήψεων υποχρεώσεων που προτάθηκαν σε σχέση με τις διαδικασίες αντιντάμπινγκ και αντεπιδοτήσεων όσον αφορά τις εισαγωγές σολομού Ατλαντικού εκτροφής, καταγωγής Νορβηγίας (ΕΕ L 267, σ. 81), η Επιτροπή αποδέχθηκε τις υποχρεώσεις που πρότεινε μια σειρά Νορβηγών εξαγωγέων αυτών των προϊόντων, μεταξύ των οποίων και η Fresh Marine. [...] Η ανάληψη υποχρεώσεων της [Fresh Marine] ίσχυσε από την 1η Ιουλίου 1997.

- 6 Την ίδια ημέρα το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 1890/97, για την επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές σολομού Ατλαντικού εκτροφής, καταγωγής Νορβηγίας (ΕΕ L 267, σ. 1) και τον κανονισμό (ΕΚ) 1891/97, για την επιβολή οριστικού δασμού στις εισαγωγές σολομού Ατλαντικού εκτροφής, καταγωγής Νορβηγίας (ΕΕ L 267, σ. 19). Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, των εν λόγω δύο κανονισμών, οι εισαγωγές στην Κοινότητα σολομών

Ατλαντικού εκτροφής, καταγωγής Νορβηγίας, παραγομένων από τη Fresh Marine απαλλάχθηκαν από τους εν λόγω δασμούς, επειδή η Επιτροπή είχε αποδεχθεί την εκ μέρους της ανάληψη υποχρεώσεων.

- 7 Στις 22 Οκτωβρίου 1997 η Fresh Marine απηύθυνε στην Επιτροπή έκθεση εμφανίζουσα το σύνολο των εξαγωγών της προς την Κοινότητα σολομών Ατλαντικού εκτροφής κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου του έτους 1997 (στο εξής: έκθεση του Οκτωβρίου 1997).

- 8 Στις 16 Δεκεμβρίου 1997, η Επιτροπή εξέδωσε, βάσει του κανονισμού 384/96 και του κανονισμού [...] 2026/97 [...], τον κανονισμό (ΕΚ) 2529/97, για την επιβολή προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ και αντισταθμιστικών δασμών σε ορισμένες εισαγωγές σολομού Ατλαντικού εκτροφής, καταγωγής Νορβηγίας (ΕΕ L 346, σ. 63). Δυνάμει αυτού του κανονισμού οι εισαγωγές στην Κοινότητα σολομών Ατλαντικού εκτροφής, καταγωγής Νορβηγίας, παραγομένων από τη Fresh Marine επιβαρύνονται με προσωρινό δασμό αντιντάμπινγκ [...] και προσωρινό αντισταθμιστικό δασμό [...]. Ο εν λόγω κανονισμός τέθηκε σε ισχύ στις 18 Δεκεμβρίου 1997. [...]

- 9 Με επιστολή της 19ης Δεκεμβρίου 1997, η Επιτροπή ενημέρωσε τη Fresh Marine για τα πραγματικά περιστατικά [...]. Η Επιτροπή διευκρίνισε ότι από την ανάλυση της εκθέσεως του Οκτωβρίου 1997 προέκυψε μέση τιμή εξαγωγής σολομού άνευ εντοσθίων μετά κεφαλής [...] κατώτερη της ελάχιστης μέσης τιμής που είχε καθοριστεί με την ανάληψη υποχρεώσεων της 17ης Ιουνίου 1997, με αποτέλεσμα να συμπεράνει η Επιτροπή ότι δεν τηρήθηκαν οι αναληφθείσες υποχρεώσεις. [...]

- 10 Με τηλεομοιοτυπία της 22ας Δεκεμβρίου 1997, η Fresh Marine προσήψε στην Επιτροπή ότι αλλοίωσε την έκθεσή της του Οκτωβρίου 1997 απαλείφοντας ορισμένες γραμμές που απέβλεπαν στην ακύρωση εσφαλμένων γραμμών. Υπογραμμίζοντας ότι είχε διακόψει κάθε εξαγωγή προς την Κοινότητα από της θέσεως σε ισχύ του κανονισμού 2529/97, υφιστάμενη εκ τούτου σημαντική ζημία, ζήτησε την άμεση άρση των εις βάρος της κυρώσεων.

11 Με επιστολή της 5ης Ιανουαρίου 1998, η Επιτροπή απέρριψε τις κατηγορίες της Fresh Marine. Η Επιτροπή διευκρίνισε προς αυτήν ότι αποφάσισε να απαλείψει μια σειρά γραμμών της εκθέσεως του Οκτωβρίου 1997 επειδή περιλαμβάνονταν σ' αυτές στοιχεία με αρνητικό πρόσημο τα οποία, ελλείψει επεξηγήσεων στην έκθεση, δεν μπορούσαν να συσχετιστούν με τα αντίστοιχα τιμολόγια. Η Επιτροπή προσέθετε ότι, αν η Fresh Marine της απέστειλε εγκαίρως ορθή έκθεση εμφάνιουσα ότι το σύνολο των πωλήσεών της, άνευ πιστωτικών γραμμών, πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου του έτους 1997, με μέση τιμή ανώτερη από την ελάχιστη τιμή, θα μπορούσε να επανεξέτασει τη θέση της. Υπογράμμισε, επίσης, τον προσωρινό χαρακτήρα των δασμών που επιβλήθηκαν με τον κανονισμό 2529/97 και επισήμανε στη Fresh Marine ότι μπορούσε να εξακολουθήσει τις εξαγωγές της προς την Κοινότητα παρέχουσα, για τις πωλήσεις της που πραγματοποιούνται κατά το σύστημα DDP (Delivered Duty Paid, παράδοση με καταβεβλημένους δασμούς), κατάλληλη εγγύηση στις τελωνειακές αρχές των οικείων κρατών μελών.

12 Στις 6 Ιανουαρίου 1998 η Fresh Marine απηύθυνε στην Επιτροπή αναθεωρημένη την έκθεσή της του Οκτωβρίου 1997.

[...]

19 Με έγγραφο της 30ής Ιανουαρίου 1998, η Επιτροπή ανακοίνωσε στη Fresh Marine ότι θεωρούσε εφεξής ότι είχε τηρήσει, κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου του έτους 1997, την ελάχιστη μέση τιμή εξαγωγής που είχε καθοριστεί κατά την εκ μέρους της ανάληψη υποχρεώσεων για τον άνευ εντοσθίων μετά κεφαλής σολομό και ότι, συνεπώς, δεν είχε πλέον λόγους να θεωρεί ότι υπήρξε παραβίαση αυτών των υποχρεώσεων.

20 Με έγγραφο της 2ας Φεβρουαρίου 1998 η Επιτροπή ενημέρωσε τη Fresh Marine περί της προθέσεώς της να προτείνει στο Συμβούλιο να μην επιβάλει οριστικούς δασμούς και περί της μη επιβεβαίωσης, κατά συνέπεια, των προσωρινών

δασμών που επιβλήθηκαν με τον κανονισμό 2529/97. Στο εν λόγω έγγραφο προσέθετε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 10, παράγραφος 2, του κανονισμού 384/96, τα ποσά που κατατέθηκαν ως προσωρινοί δασμοί θα αποδεσμευτούν, εκτός αν το Συμβούλιο αποφασίσει να τους εισπράξει οριστικά, εν όλω ή εν μέρει.

- 21 Στις 23 Μαρτίου 1998 η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 651/98 για την τροποποίηση των κανονισμών 1890/97, 1891/97 και 2529/97, καθώς και της αποφάσεως 97/634 (ΕΕ L 88, σ. 31). Δυνάμει του κανονισμού 651/98, οι δασμοί αντιντάμπινγκ και οι προσωρινοί αντισταθμιστικοί δασμοί που επιβλήθηκαν με τον κανονισμό 2529/97 καταργούνται, καθόσον αφορούν τις εισαγωγές προϊόντων της Fresh Marine [...]. Εξάλλου, τέθηκε και πάλι σε ισχύ, από 25ης Μαρτίου 1998, η ανάληψη υποχρεώσεων της Fresh Marine [...]

Η διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου και η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση

- 5 Στις 27 Οκτωβρίου 1998, η Fresh Marine άσκησε αγωγή ενώπιον του Πρωτοδικείου, ζητώντας από αυτό να υποχρεώσει την Επιτροπή να αποκαταστήσει τις ζημίες που υπέστη λόγω λήψεως των προσωρινών μέτρων που προέβλεπε ο κανονισμός 2529/97, συνολικού ύψους 2 115 000 NOK.
- 6 Η Επιτροπή ζήτηση την απόρριψη της αγωγής ως απαράδεκτης ή, επικουρικά, ως αβάσιμης.
- 7 Αφού έκανε παραδεκτή την αγωγή, το Πρωτοδικείο υπενθύμισε, με τη σκέψη 54 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η στοιχειοθέτηση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας προϋποθέτει ότι η ενάγουσα αποδεικνύει το παράνομον της συμπεριφοράς που προσάπτει στο οικείο κοινοτικό όργανο, το υλοστατό της ζημίας και την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της συμπεριφοράς αυτής και της προβαλλομένης ζημίας.

8 Συναφώς, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε τα ακόλουθα:

«*Επί του προσαπτόμενου πλημμελούς χαρακτήρα της συμπεριφοράς της Επιτροπής*

[...]

57 Καίτοι οι πράξεις του Συμβουλίου και της Επιτροπής που εκδίδονται στο πλαίσιο διαδικασίας η οποία μπορεί να καταλήξει ενδεχομένως στη λήψη μέτρων αντιντάμπινγκ είναι νομοθετικές πράξεις συνεπαγόμενες επιλογές οικονομικής πολιτικής, ώστε η ευθύνη της Κοινότητας να μην μπορεί να θεμελιωθεί λόγω τέτοιων πράξεων παρά μόνον εφόσον συντρέχει κατάφωρη παράβαση υπέρτερου κανόνα δικαίου που προστατεύει τους ιδιώτες (απόφαση [του Πρωτοδικείου, της 18ης Σεπτεμβρίου 1995,] T-167/94, Nölle κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, [Συλλογή 1995, σ. II-2589] σκέψη 51, και η παρατιθέμενη νομολογία), πρέπει, εντούτοις, να υπογραμμιστούν οι ιδιομορφίες της παρούσας υπόθεσης. Εν προκειμένω, η ζημία για την οποία πρόκειται οφείλεται σε προβαλλόμενη ως πλημμελή συμπεριφορά της Επιτροπής στο πλαίσιο εξέτασης της εκθέσεως του Οκτωβρίου 1997 σκοπός της οποίας ήταν ο έλεγχος της εκ μέρους της [Fresh Marine] τηρήσεως, κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου του έτους 1997, των υποχρεώσεων των οποίων η ανάληψη είχε θέσει τέρμα στις έρευνες αντιντάμπινγκ και αντεπιδοτήσεων που την αφορούσαν. Αυτή η προβαλλόμενη ως πλημμελή συμπεριφορά οδήγησε την Επιτροπή στο συμπέρασμα ότι η [Fresh Marine] δεν είχε τηρήσει τις υποχρεώσεις της. Η συμπεριφορά αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο μιας διοικητικής φύσεως ενέργειας που αφορούσε ειδικώς και αποκλειστικώς τη [Fresh Marine]. Η ενέργεια αυτή δεν περιελάμβανε καμία επιλογή οικονομικής πολιτικής, παρείχε δε στην Επιτροπή σημαντικά περιορισμένο, έως ανύπαρκτο περιθώριο εκτιμήσεως.

58 Βεβαίως, ο υποτιθέμενος πλημμελής χαρακτήρας της συμπεριφοράς της Επιτροπής προκάλεσε την προβαλλόμενη ζημία μόνον από τη στιγμή που, και επειδή, επικυρώθηκε με τη λήψη προσωρινών μέτρων κατά των εισαγωγών

προϊόντων της [Fresh Marine] στο πλαίσιο του κανονισμού 2529/97. Εντούτοις, ο κανονισμός αυτός αποτελεί απλώς έκφραση των έναντι της ενάγουσας προσωρινών συμπερασμάτων της Επιτροπής από την ανάλυση της ανωτέρω εκθέσεως και, ειδικότερα, από το επίπεδο της μέσης τιμής εξαγωγής που εφάρμοξε η [Fresh Marine] κατά τη διάρκεια της καλυπτόμενης από την έκθεση αυτή περιόδου (βλ. αιτιολογική σκέψη 9 του κανονισμού 2529/97).

- 59 Πρέπει να σημειωθεί ότι οι υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν οι δύο αποφάσεις που επικαλείται η Επιτροπή στα δικόγραφα της [...], στις οποίες ο κοινοτικός δικαστής χαρακτήρισε τις πράξεις του Συμβουλίου και της Επιτροπής που αφορούν διαδικασία αντιντάμπινγκ ως πράξεις κανονιστικού χαρακτήρα που συνεπάγονται επιλογή οικονομικής πολιτικής, διέφεραν ριζικά από την πράξη για την οποία πρόκειται στην παρούσα διαφορά. Πράγματι, αντιθέτως προς την παρούσα υπόθεση, οι ενάγουσες στις υποθέσεις εκείνες επιδίωκαν αποκατάσταση ζημίας γενεσιουργός αιτία της οποίας αποτελούσε μια επιλογή οικονομικής πολιτικής στην οποία προέβησαν οι κοινοτικές αρχές στο πλαίσιο των νομοθετικών τους αρμοδιοτήτων.
- 60 Συγκεκριμένα, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση [της 28ης Νοεμβρίου 1989, C-122/86,] Επιχειρήσεις Μεταλλευτικές Βιομηχανικές και Ναυτιλιακές κ.λπ. κατά Επιτροπής και Συμβουλίου [Συλλογή 1989, σ. 3959], οι ενάγουσες ζητούσαν αποκατάσταση ζημίας που ισχυριζόνταν ότι υπέστησαν λόγω της αποφάσεως του Συμβουλίου να περατώσει μια διαδικασία αντιντάμπινγκ και να μην υιοθετήσει τον προταθέντα από την Επιτροπή κανονισμό που αποσκοπούσε στην επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ επί των σχετικών εισαγωγών. Στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση [του Πρωτοδικείου της 18ης Σεπτεμβρίου 1995, T-167/94,] Nölle κατά Συμβουλίου και Επιτροπής [Συλλογή 1995, σ. II-2589, σκέψη 51], ένας κοινοτικός εισαγωγέας ζητούσε αποκατάσταση της ζημίας που ισχυριζόνταν ότι υπέστη λόγω εκδόσεως από το Συμβούλιο κανονισμού επιβάλλοντος οριστικό δασμό αντιντάμπινγκ και οριστική είσπραξη του προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ, κανονισμού ο οποίος είχε ακυρωθεί από το Δικαστήριο για λόγους που αφορούσαν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι κοινοτικές αρχές είχαν προβεί στην επιλογή της χώρας αναφοράς προκειμένου να καθορίσουν την κανονική αξία των σχετικών προϊόντων.

61 Συνεπώς, η απλή παράβαση του κοινοτικού δικαίου αρκεί, εν προκειμένω, να στοιχειοθετήσει την εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας (βλ. απόφαση [του Δικαστηρίου της 4ης Ιουλίου 2000, C-352/98 P,] Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής [Συλλογή 2000, σ. I-5291,] σκέψη 44). Ειδικότερα, η διαπίστωση μιας πλημμέλειας που δεν θα είχε διαπράξει, υπό ανάλογες περιστάσεις, μια διοικητική αρχή επιδεικνύουσα τη συνήθη φρόνηση και επιμέλεια επιτρέπει το συμπέρασμα ότι η συμπεριφορά του οργάνου συνιστά παρανομία δυνάμενη να στοιχειοθετήσει ευθύνη της Κοινότητας βάσει του άρθρου 215 της Συνθήκης [ΕΚ (νυν άρθρο 288 ΕΚ)].

62 Συνεπώς, πρέπει στη συνέχεια να εξεταστεί αν η Επιτροπή διέπραξε, στο πλαίσιο του, βάσει της εκθέσεως του Οκτωβρίου 1997, διοικητικού ελέγχου για την εκ μέρους της [Fresh Marine] της υποχρεώσεώς της, πλημμέλεια την οποία δεν θα διέπραττε μια διοικητική αρχή επιδεικνύουσα τη συνήθη φρόνηση και επιμέλεια ευρισκόμενη υπό τις ίδιες περιστάσεις.

[...]

75 Εκ πρώτης όψεως, από την ανάγνωση των τελικών [...] ενδείξεων της εκθέσεως του Οκτωβρίου 1997, συνάγεται ότι η [Fresh Marine] τήρησε τις υποχρεώσεις της κατά την περίοδο που καλύπτει η εν λόγω έκθεση [...]

76 Έστω και αν γίνει δεκτό ότι οι περιεχόμενες στην ανάληψη υποχρεώσεων που ανέλαβε η [Fresh Marine] εξειδικεύσεις δεν προέβλεπαν τη δυνατότητα να σημειώνονται αρνητικές τιμές στις τριμηνιαίες εκθέσεις πωλήσεων, η Επιτροπή δεν μπορούσε, ενόψει μιας εκθέσεως η οποία, εκ πρώτης όψεως, δημοσιογούσε την εντύπωση ότι η [Fresh Marine] είχε συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις που είχε αναλάβει, να προχωρήσει, όπως έπραξε εν προκειμένω [...], σε μονομερή τροποποίηση του περιεχομένου αυτής της εκθέσεως απαλείφουσα τις γραμμές που περιείχαν αρνητικές τιμές και αντικαθιστώντας τις τελικές ενδείξεις [...] από δικό της υπολογισμό, πραγματοποιηθέντα βάσει της τροποποιημένης εκθέσεως, της μέσης τιμής εξαγωγής που εφάρμοσε η [Fresh Marine] κατά την εξεταζόμενη

περίοδο, χωρίς να της εξηγήσει τους λόγους για τους οποίους δεν έλαβε υπόψη της τις ανωτέρω τελικές ενδείξεις και χωρίς να λάβει από αυτήν τη διαβεβαίωση ότι οι τροποποιήσεις που έγιναν δεν θίγουν το αξιόπιστο των στοιχείων που παρασχέθηκαν προς έλεγχο της τηρήσεως των υποχρεώσεων. Αποφασίζοντας να μην λάβει υπόψη της την πρώτη ευνοϊκή για τη [Fresh Marine] εντύπωση που προέκυπτε από την έκθεση του Οκτωβρίου 1997, η Επιτροπή όφειλε να επιδείξει την απαιτούμενη επιμέλεια για ορθή ερμηνεία των περιεχομένων στην έκθεση στοιχείων, βάσει των οποίων θα διαμόρφωνε άποψη ως προς το αν συμβιβάζεται η συμπεριφορά της [Fresh Marine], κατά τη διάρκεια της εξεταζομένης περιόδου, με τις υποχρεώσεις που είχε αναλάβει.

77 Είναι συναφώς, αδύνατη η λυσιτελής επίκληση των διατάξεων του άρθρου 8, παράγραφος 10, του κανονισμού 384/96 και του άρθρου 13, παράγραφος 10, του κανονισμού 2026/97.

78 Σκοπός των διατάξεων αυτών είναι να παράσχουν στην Επιτροπή τη δυνατότητα, όταν συντρέχουν λόγοι που να της δημιουργούν, βάσει των καλύτερων πληροφοριών που διαθέτει, την πεποίθηση ότι η αρχικώς αναληφθείσα υποχρέωση, στο πλαίσιο μιας διαδικασίας αντιντάμπινγκ ή αντεπιδότησεων, παραβιάστηκε, να λαμβάνει εγκαίρως τα απαιτούμενα προσωρινά μέτρα προκειμένου να διασφαλίσει τα συμφέροντα της κοινοτικής βιομηχανίας, υπό την επιφύλαξη μεταγενέστερου ουσιαστικού ελέγχου προς διαπίστωση μιας πραγματικής παραβιάσεως της σχετικής υποχρεώσεως.

79 Εντούτοις, εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η έκθεση του Οκτωβρίου 1997, ειδικότερα οι τελικές της ενδείξεις, δημιουργούσαν την πεποίθηση ότι η [Fresh Marine] είχε τηρήσει τις υποχρεώσεις της. [...]

80 Μετά την τροποποίηση αυτής της εκθέσεως με δική της πρωτοβουλία, χωρίς να φροντίσει να συγκεντρώσει από τη [Fresh Marine] σχετικά με τις ενδεχόμενες

επιπτώσεις της μονομερούς της παρεμβάσεως επί της αξιοπιστίας των πληροφοριών που η ενάγουσα της παρέσχε, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η ενάγουσα παραβιάζει προφανώς τις υποχρεώσεις της. Συνεπώς, τα στοιχεία της εκθέσεως του Οκτωβρίου 1997, όπως έχει αλλοιωθεί, δεν μπορούν προφανώς να θεωρούνται ως οι καλύτερες δυνατές πληροφορίες, κατά την έννοια των προαναφερθέντων στη σκέψη 77 διατάξεων, τις οποίες είχε στη διάθεσή της η Επιτροπή κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών προκειμένου να θεμελιώσει την πεποίθησή της σχετικά με το αν υπήρξε ή όχι εκ μέρους της Fresh Marine τήρηση των υποχρεώσεών της.

[...]

- 82 Επιβάλλεται, κατά συνέπεια, το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή, κατά την εξέταση της εκθέσεως του Οκτωβρίου 1997, διέπραξε πλημμέλεια στην οποία δεν θα υπέπιπτε, υπό ανάλογες περιστάσεις, μια διοικητική αρχή επιδεικνύουσα τη συνήθη σύνεση και επιμέλεια.

[...]

- 84 Εντούτοις, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι ούτε η συμπεριφορά της [Fresh Marine] είναι άμεμπτη [...]

[...]

- 89 Ενόψει της πυκνότητας της εκθέσεώς της του Οκτωβρίου 1997, της μη προφανούς σχέσεως μεταξύ των εσφαλμένων γραμμών και των γραμμών που περιείχαν αρνητικές τιμές και της αμφισημίας των εν λόγω τιμών, η [Fresh Marine] όφειλε

να παράσχει αυθορμήτως στην Επιτροπή, με την ευκαιρία διαβιβάσεως της εν λόγω εκθέσεως, τις αναγκαίες για την κατανόησή της επεξηγήσεις. Η [Fresh Marine], αποστέλλουσα την έκθεση του Οκτωβρίου 1997 χωρίς το παραμικρό σχετικό σχόλιο, επέδειξε αμέλεια συνιστώσα πταίσμα, η οποία, όπως επιβεβαιώνεται η επιστολή που της απέστειλε η Επιτροπή στις 5 Ιανουαρίου 1998 [...], δημούργησε σύγχυση στους υπαλλήλους της Επιτροπής [...]

[...]

91 [...] επιβάλλεται να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η [Fresh Marine] και η Επιτροπή διέπραξαν, αμφότερες, πλημμέλειες ίσης βαρύτητας, κατά το στάδιο εξετάσεως της εκ μέρους της [Fresh Marine] τηρήσεως της υποχρεώσεώς της κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου του έτους 1997, στη διάρκεια του οποίου η Επιτροπή κατέληξε στη διαπίστωση ότι συντρέχει προφανώς παραβίαση της εν λόγω υποχρεώσεως και ανάγκη λήψεως προσωρινών μέτρων έναντι των εισαγωγών προϊόντων της [Fresh Marine], στο πλαίσιο του κανονισμού 2529/97. Εξάλλου, η [Fresh Marine], παραλείπουσα να περιλάβει αυθορμήτως στην έκθεσή της του Οκτωβρίου 1997 τις απαραίτητες επεξηγήσεις για την ορθή κατανόηση των αρνητικών τιμών που περιείχοντο στην εν λόγω έκθεση, επέδειξε αμέλεια συνιστώσα πταίσμα, την οποία δεν θα επιδείκνυε επιχειρηματίας με τη συνήθη σύνεση και επιμέλεια. Ακόμη και αν ληφθεί υπόψη η πλημμελής αυτή συμπεριφορά της [Fresh Marine] και η σύγχυση που η συμπεριφορά αυτή προκάλεσε κατά τη μελέτη της εν λόγω εκθέσεως, δεν μπορεί να μη διαπιστωθεί ότι η αντίδραση της Επιτροπής, η οποία προέβη σε μονομερή τροποποίηση της εκθέσεως αυτής, καίτοι εξ αυτής προέκυπτε, εκ πρώτης όψεως, ότι η [Fresh Marine] είχε συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις της κατά την εξεταζόμενη περίοδο, έλαβε χαρακτήρα δυσανάλογο και, κατά συνέπεια, πλημμελή, που κανένα στοιχείο δεν τη δικαιολογεί.

92 Αν αποδειχθεί, έστω μερικώς, η προβαλλόμενη από τη [Fresh Marine] ζημία, καθώς και αν προκύψει ότι υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ αυτής της ζημίας και των πράξεων που κατέληξαν στην επιβολή προσωρινών μέτρων έναντι των εισαγωγών προϊόντων της ενάγουσας, στοιχεία που πρέπει στη

συνέχεια να εξεταστούν, επιβάλλεται, κατά τον προσδιορισμό της υποχρεώσεως αποζημίωσης της Επιτροπής, να ληφθεί υπόψη ότι οι διάδικοι φέρουν εξ ημισείας την ευθύνη για τις πράξεις αυτές.

Επί της προβαλλομένης ζημίας και της αιτιώδους συνάφειας μεταξύ αυτής και της πταισματικής συμπεριφοράς της Επιτροπής

[...]

106 Προκειμένου, κατ' αρχάς, για το διαφυγόν κέρδος κατά την περίοδο μεταξύ 18ης Δεκεμβρίου 1997 και 25ης Μαρτίου 1998, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι από τα αριθμητικά στοιχεία που προσκόμισε η Επιτροπή αναφορικά με τις εξαγωγές σολομών Ατλαντικού εκτροφής της [Fresh Marine] προς την Κοινότητα μεταξύ Ιουλίου 1997 και Σεπτεμβρίου 1998 προκύπτει πλήρης αναστολή των εξαγωγών της [Fresh Marine] κατά τη διάρκεια περιόδου περιλαμβανομένης, κατά προσέγγιση, μεταξύ των μέσων Δεκεμβρίου 1997 και του τέλους Μαρτίου 1998 [...]

[...]

109 Βάσει αυτών των πραγματικών δεδομένων πρέπει να υπολογιστεί το διαφυγόν κέρδος της [Fresh Marine] εκ της αναστολής των εξαγωγών της προς την Κοινότητα μεταξύ 18ης Δεκεμβρίου 1997 και 25ης Μαρτίου 1998. Το διαφυγόν αυτό κέρδος πρέπει να θεωρηθεί ως αντίστοιχο του περιθωρίου κέρδους που θα είχε η ενάγουσα αν είχε συνεχίσει τις εξαγωγές της προς την Κοινότητα κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου.

[...]

115 Συνεπώς, το διαφυγόν κέρδος της [Fresh Marine] πρέπει να καθοριστεί σε 292 000 NOK για την περίοδο μεταξύ 18ης Δεκεμβρίου 1997 και 31ης Ιανουαρίου 1998, σε 135 000 NOK για τον μήνα Φεβρουάριο 1998 και σε 150 000 NOK για την περίοδο από 1ης έως 25ης Μαρτίου 1998.

[...]

117 Στη συνέχεια, πρέπει να εξεταστεί η ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της εμπορικής ζημίας της [Fresh Marine] [...] και της πλημμελούς συμπεριφοράς της Επιτροπής, της επιβεβαιούμενης με τον κανονισμό 2529/97 [...]

118 Αιτιώδης σύνδεσμος, κατά την έννοια του άρθρου 215, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, γίνεται δεκτός οσάκις υφίσταται άμεσος σύνδεσμος μεταξύ του πταίσματος του οικείου οργάνου και της προβαλλομένης ζημίας, σύνδεσμος η απόδειξη του οποίου βαρύνει την ενάγουσα (απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Σεπτεμβρίου 1998, T-149/96, Coldiretti κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-3841, σκέψη 101, και την παρατιθέμενη σ' αυτή νομολογία). Η Κοινότητα δεν υπέχει ευθύνη παρά μόνο για τη ζημία που προκύπτει κατά τρόπο επαρκώς άμεσο από την πλημμελή συμπεριφορά του οικείου οργάνου (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Οκτωβρίου 1979, 64/76 και 113/76, 167/78 και 239/78, 27/79, 28/79 και 45/79, Dumortier Frères κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 515, σκέψη 21· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 18ης Σεπτεμβρίου 1995, T-168/94, Blackspur κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2627, σκέψη 52, και [της 29ης Οκτωβρίου 1998, T-13/96,] TEAM κατά Επιτροπής, [Συλλογή 1998, σ. II-4073], σκέψη 68).

119 Στην προκειμένη περίπτωση, [...] η περίοδος κατά την οποία η [Fresh Marine] ανέστειλε τις εξαγωγές της προς την Κοινότητα συμπίπτει με εκείνη της εφαρμογής επί των εισαγωγών προϊόντων της των προσωρινών μέτρων που επι-

βλήθηκαν με τον κανονισμό 2529/97. Το στοιχείο αυτό πρέπει να ερμηνευτεί ως έκφραση μιας σχέσεως αιτίου και αιτιατού μεταξύ των πλημμελειών, ιδίως εκείνων της Επιτροπής, που οδήγησαν στην επιβολή των εν λόγω προσωρινών μέτρων, αφενός, και του διαφυγόντος κέρδους της [Fresh Marine], αφετέρου.

120 Πράγματι, είναι αναμφισβήτητο ότι, ελλείψει αυτών των πλημμελειών και των προσωρινών μέτρων που ακολούθησαν, η [Fresh Marine] θα μπορούσε να εξακολουθήσει τις εξαγωγές της προς την Κοινότητα σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που είχε αναλάβει. Συνεπώς, δεν θα είχε διαφυγόντα κέρδη από την κοινοτική αγορά. Η πλημμελής συμπεριφορά της Επιτροπής, κατά την εξέταση της εκθέσεως του Οκτωβρίου 1997, η οποία επιβεβαιώθηκε με τον κανονισμό 2529/97, συνιστά σύνδεσμο αιτίου και αιτιατού, κατά την έννοια της προαναφερθείσας στη σκέψη 118 νομολογίας, με την εμπορική ζημία που υπέστη η [Fresh Marine].

121 [...] Επιβάλλεται σχετικώς να εξεταστεί αν, όπως το απαιτεί η νομολογία, η [Fresh Marine] επέδειξε, πράγμα που η Επιτροπή αμφισβητεί, την εύλογη επιμέλεια που απαιτείται προς περιορισμό της εκτάσεως της ζημίας που προβάλλει ότι υπέστη (βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου της 19ης Μαΐου 1992, C-104/89 και C-37/90, Mulder κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-3061, σκέψη 33· της 5ης Μαρτίου 1996, C-46/93 και C-48/93, Brasserie du pêcheur και Factortame, Συλλογή 1996, σ. I-1029, σκέψη 85, και της 16ης Μαρτίου 2000, C-284/98 P, Κοινοβούλιο κατά Bieber, Συλλογή 2000, σ. I-1527, σκέψη 57).

122 Η Επιτροπή υποστήριξε, ουσιαστικώς, ότι, λαμβανομένου υπόψη ότι οι επιβληθέντες με τον κανονισμό 2529/97 δασμοί ήταν προσωρινοί, η [Fresh Marine] θα μπορούσε, διαθέτοντας ένα μικρό ποσό για τη σύσταση τραπεζικής εγγυήσεως, να συνεχίσει τις εξαγωγές της προς την Κοινότητα σε αμετάβλητες τιμές.

[...]

124 Εντούτοις, ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι η [Fresh Marine], η οποία δεν αμφισβήτησε τα στοιχεία της Επιτροπής αναφορικά με το κόστος μιας τέτοιας τραπεζικής εγγυήσεως, είχε επιτύχει μια τέτοια εγγύηση, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι θα είχε εκτεθεί σε ασυνήθη εμπορικό κίνδυνο, υπερβαίνοντα το επίπεδο κινδύνου που είναι συμφυής με την άσκηση οποιασδήποτε εμπορικής δραστηριότητας, προβαίνουσα σε εξαγωγές προς την Κοινότητα κατά τη διάρκεια εφαρμογής επί των εισαγωγών προϊόντων της του κανονισμού 2529/97. Πράγματι, αν μετά τη σύσταση μιας τέτοιας τραπεζικής εγγυήσεως συνέχιζε, όπως προτείνει η Επιτροπή, τις εξαγωγές της προς την Κοινότητα σε αμετάβλητες τιμές, χωρίς να μετακυλίνει στους κοινοτικούς πελάτες της τους προσωρινούς δασμούς, θα εκτίθετο στον κίνδυνο να επιβαρυνθεί μόνη της με τους εν λόγω δασμούς σε περίπτωση οριστικής εισπράξεώς τους. Δεδομένου ότι τότε δεν μπορούσε να προβλέψει ότι αυτό δεν θα γινόταν τελικώς, δεν είχε άλλη λύση παρά να αυξήσει τις τιμές εξαγωγής κατ' αναλογία του ποσού που αντιπροσώπευαν οι προσωρινοί αυτοί δασμοί. Ενόψει, όμως, του ανταγωνισμού των κοινοτικών επιχειρήσεων εμπορίας σολομού, καθώς και των πολυαρίθμων Νορβηγών εξαγωγέων οι οποίοι μπόρεσαν να συνεχίσουν τις πωλήσεις τους προς την κοινοτική αγορά υπό την κάλυψη των υποχρεώσεων που είχαν αναλάβει κατά την υπό εξέταση περίοδο, η [Fresh Marine] ευλόγως έκρινε ότι δεν είχε καμία πιθανότητα διαθέσεως των προϊόντων της στην εν λόγω αγορά κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου.

125 Ενόψει αυτών των στοιχείων, η έλλειψη προσπάθειας εκ μέρους της [Fresh Marine] να εξαγάγει τα προϊόντα της προς την Κοινότητα κατά τη διάρκεια της εξεταζομένης περιόδου δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μη συμμόρφωση προς την υποχρέωση, κατά την παρατεθείσα στη σκέψη 121 νομολογία, να επιδείξει την απαιτούμενη επιμέλεια προς περιορισμό της εκτάσεως της ζημίας της.

[...]

131 [...] ενόψει των επιστολών της 30ής Ιανουαρίου και της 2ας Φεβρουαρίου 1998 [...], επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή δεν έλαβε τα αναγκαία και χρήσιμα μέτρα που οφείλει να λάβει ο προξενών τη ζημία όταν η συγκεκριμένη

ζημία ενέχει, όπως εν προκειμένω, εξελικτικό χαρακτήρα (βλ., σχετικώς, την απόφαση Κοινοβούλιο κατά Bieber, [όπ.π.], σκέψη 57), προκειμένου να περιορίσει την έκταση της ζημίας στην πρόκληση της οποίας συνέβαλε η πλημμελής συμπεριφορά της κατά την εξέταση της εκ μέρους της [Fresh Marine] τηρήσεως των υποχρεώσεων που αυτή είχε αναλάβει.

- 132 Πράγματι, από τη δικογραφία προκύπτει ότι, κατόπιν των εξηγήσεων που παρέσχε η [Fresh Marine] στις αρχές Ιανουαρίου 1998 [...] και του ελέγχου που διεξήχθη στην έδρα της στο τέλος του ιδίου μήνα [...], η Επιτροπή σχημάτισε την πεποίθησή, τουλάχιστον από τις 30 Ιανουαρίου 1998, όπως μαρτυρεί η υπό την ημερομηνία αυτή επιστολή της, ότι η ενάγουσα είχε συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις της κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου του έτους 1997. Η Επιτροπή, όμως, η οποία, όπως η ίδια δέχθηκε [...] και όπως εξάλλου αποδεικνύει το γεγονός ότι αυτή εξέδωσε τον κανονισμό 651/98, ήταν η μόνη εν προκειμένω αρμόδια προς άρση των προσωρινών μέτρων που επιβλήθηκαν κατά των εισαγωγών προϊόντων της [Fresh Marine] με τον κανονισμό 2529/97, καθυστέρησε χωρίς προφανή λόγο μέχρι τις 25 Μαρτίου 1998 προκειμένου να παράσχει στην Fresh Marine την επίσημη νομική διαβεβαίωση, με τον κανονισμό 651/98, την οποία θα μπορούσε να της είχε παράσχει από τον Ιανουάριο του 1998. Καίτοι η ίδια ήταν σε θέση να αντιληφθεί, στο πλαίσιο του προαναφερθέντος ελέγχου στην έδρα της [Fresh Marine], τη σημαντική εμπορική ζημία που αυτή υφίστατο λόγω της εφαρμογής των συγκεκριμένων προσωρινών μέτρων [...], διατήρησε κατά τρόπο αδικαιολόγητο, με την από 2 Φεβρουαρίου 1998 επιστολή της, την αμφιβολία ως προς την τελική τύχη των προσωρινών δασμών που επιβλήθηκαν με τον κανονισμό 2529/97. Με τον τρόπο αυτό αποθάρρυνε τη [Fresh Marine] να επαναλάβει την εμπορική της δραστηριότητα στην κοινοτική αγορά.

[...]

- 134 Επειδή κατά τον τρόπο αυτό παρέλειψε να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα από τη στιγμή που οριστικώς διευθετήθηκαν οι πλημμέλειες που προκάλεσαν την επιβολή προσωρινών μέτρων εις βάρος των εισαγωγών προϊόντων της [Fresh

Marine], η Επιτροπή πρέπει να θεωρηθεί ως μόνη υπεύθυνη της διαφυγής κερδών που υπέστη η ενάγουσα, τουλάχιστον από το τέλος Ιανουαρίου 1998.

135 Επιβάλλεται, κατά συνέπεια, το συμπέρασμα ότι, καιτοι, όπως προκύπτει από τους λόγους που εκτέθηκαν στις σκέψεις 73 έως 92, η [Fresh Marine] συνέβαλε εξίσου με την Επιτροπή στην πρόκληση της εμπορικής της ζημίας, εντούτοις, η συνέχιση της ζημίας αυτής μετά το τέλος Ιανουαρίου 1998 οφείλεται αποκλειστικώς στην έλλειψη επιμέλειας που επέδειξε η Επιτροπή, η οποία, καιτοι οι επεξηγήσεις που έλαβε από τη [Fresh Marine] της επέτρεψαν να διευθετήσει οριστικώς τις προγενέστερες εκατέρωθεν πλημμέλειες και της εξάλειψαν κάθε λόγο να πιστεύει ακόμη ότι συντρέχει παραβίαση υποχρεώσεων, καθυστέρησε, χωρίς προφανή λόγο, να τακτοποιήσει την κατάσταση της [Fresh Marine], καταργώντας τα προσωρινά μέτρα που είχαν αρχικώς επιβληθεί εις βάρος της.

136 Συνεπώς, η Επιτροπή πρέπει να θεωρηθεί ως υπεύθυνη για το ήμισυ του διαφυγόντος κέρδους της [Fresh Marine] μεταξύ της 18ης Δεκεμβρίου 1997 και της 31ης Ιανουαρίου 1998 και για το σύνολο της ζημίας που προκλήθηκε εις βάρος της από την 1η Φεβρουαρίου έως τις 25 Μαρτίου 1998 [...]

137 Συνεπώς, η Επιτροπή υποχρεούται να καταβάλει στη [Fresh Marine], αφενός, το ήμισυ του ποσού των 292 000 NOK έναντι διαφυγόντων κερδών αυτής κατά την περίοδο μεταξύ 18ης Δεκεμβρίου 1997 και 31ης Ιανουαρίου 1998 και, αφετέρου, το ποσό των 285 000 NOK (135 000 NOK + 150 000 NOK) προς αποκατάσταση της ζημίας που αυτή υπέστη κατά την περίοδο μεταξύ 1ης Φεβρουαρίου και 25ης Μαρτίου 1998, δηλαδή συνολική αποζημίωση ύψους 431 000 NOK. Η αγωγή πρέπει να απορριφθεί κατά τα λοιπά.»

Τα αιτήματα των διαδίκων ενώπιον του Δικαστηρίου

9 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

- να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση,
- κυρίως, να αποφανθεί το ίδιο επί της διαφοράς, να απορρίψει την αγωγή της Fresh Marine και να την καταδικάσει στα δικαστικά έξοδα,
- επικουρικώς, να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον του Πρωτοδικείου.

10 Η Fresh Marine ζητεί από το Δικαστήριο:

- να απορρίψει στο σύνολό της την αίτηση αναιρέσεως της Επιτροπής,
- να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση στο μέτρο που έκρινε ότι η Fresh Marine φέρει εξ ημισείας την ευθύνη για τα ζημιογόνα γεγονότα,

- να υποχρεώσει, κατά συνέπεια, την Επιτροπή να καταβάλει στη Fresh Marine το ποσό των 577 000 NOK ως αποζημίωση,

- να καταδικάσει την Επιτροπή στην καταβολή των δικαστικών εξόδων της Fresh Marine τόσο πρωτοδίκως όσο και της κατ' αναίρεση δίκης,

- να υποχρεώσει την Επιτροπή να καταβάλει τόκους, με ετήσιο επιτόκιο 8 %, από της ημερομηνίας δημοσίευσης της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, επί του ποσού των 577 000 NOK και επί των δικαστικών εξόδων της Fresh Marine τα οποία οφείλει η Επιτροπή.

Η αίτηση αναιρέσεως της Επιτροπής

Επί του πρώτου και του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, οι οποίοι αφορούν την προέλευση της ζημίας και τον βαθμό σοβαρότητας της παραβάσεως του κοινοτικού δικαίου

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 11 Με τους δύο πρώτους λόγους αναιρέσεως, των οποίων επιβάλλεται η συνεξέταση, η Επιτροπή διατείνεται ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας, αφενός, με τη σκέψη 57 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η προβαλλομένη από τη Fresh Marine ζημία οφείλεται στη φερομένη ως πλημμελή συμπεριφορά της Επιτροπής κατά την εξέταση της εκθέσεως του Οκτωβρίου 1997 και, αφετέρου, με τις σκέψεις 59 και 60 της αυτής αποφάσεως, ότι οι αποφάσεις του

κοινοτικού δικαστή, οι οποίες παρατέθηκαν πρωτοδίκως από την Επιτροπή και χαρακτηρίζουν τα μέτρα αντιντάμπινγκ ως πράξεις κανονιστικού χαρακτήρα συνεπαγόμενες επιλογή οικονομικής πολιτικής, αφορούσαν υποθέσεις οι οποίες «διέφεραν ριζικώς» και καταλήγοντας, ως εκ τούτου, στο συμπέρασμα, με τη σκέψη 61 της εν λόγω αποφάσεως, ότι εν προκειμένω αρκούσε απλή παράβαση του κοινοτικού δικαίου για να στοιχειοθετήσει την ευθύνη της Κοινότητας βάσει του άρθρου 215 της Συνθήκης.

- 12 Κατά την άποψη της Επιτροπής, η διοικητική πράξη που συνίσταται στην ανάλυση της εκθέσεως δεν ήταν δυνατόν, καθεαυτή, να επιφέρει ζημία στη Fresh Marine, διότι μόνον από της ενάρξεως ισχύος του κανονισμού 2529/97, αφενός, καταργήθηκε η ανάληψη υποχρεώσεων, της οποίας έτυχαν οι εξαγωγές της και, αφετέρου, επιβλήθηκαν δασμοί αντιντάμπινγκ και αντισταθμιστικοί δασμοί. Κατά πάγια νομολογία, αγωγή αποζημιώσεως δυνάμει του άρθρου 215 της Συνθήκης δεν μπορεί να ασκηθεί παρά μόνο για τις «προκληθείσες και βέβαιες» ζημίες (βλ. την απόφαση της 17ης Μαρτίου 1976, 67/75 έως 85/75, Lesieur Cotelle κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1976, σ. 171)· κατά την Επιτροπή, οποιαδήποτε ενδεχόμενη ζημία της Fresh Marine δεν ήταν δυνατόν να προκληθεί και να καταστεί βέβαιη παρά μόνον από της εκδόσεως του κανονισμού 2529/97.
- 13 Εξάλλου, όπως προκύπτει από το άρθρο 8, παράγραφος 10, του κανονισμού 384/96, προκειμένου περί επιβολής προσωρινού δασμού, η Επιτροπή διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως όσον αφορά τις περιστάσεις κατά τις οποίες έχει λόγους να πιστεύει ότι παραβιάστηκε ανάληψη υποχρεώσεως. Το ζήτημα αυτό δεν εξετάστηκε από το Πρωτοδικείο, διότι τούτο αποφάνθηκε, με τη σκέψη 57 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η ανάλυση της εκθέσεως του Οκτωβρίου 1997 «δεν περιελάμβανε καμία επιλογή οικονομικής πολιτικής, παρείχε δε στην Επιτροπή σημαντικά περιορισμένο, έως ανύπαρκτο, περιθώριο εκτιμήσεως». Κατά συνέπεια, η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση είναι ασύμβατη προς την ίδια τη νομολογία του Πρωτοδικείου (βλ. τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 15ης Δεκεμβρίου 1994, T-489/93, Unifruit Hellas κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-1201, και της 30ής Μαρτίου 2000, T-51/96, Miwon κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2000, σ. II-1841).
- 14 Κατά τη γνώμη της Επιτροπής, κρίσιμο είναι το ζήτημα εάν η πράξη της εκδόθηκε κατά διακριτική ευχέρεια, διότι, στην κοινοτική έννομη τάξη, ζημία από τέτοια πράξη ενδέχεται να στοιχειοθετήσει ευθύνη μόνον εάν πληροί το κριτήριο που έθεσε

η απόφαση της 2ας Δεκεμβρίου 1971, 5/71, Zuckerfabrik Schöppenstedt κατά Συμβουλίου (Συλλογή τόμος 1969-197, σ. 1025), ήτοι εάν συνιστά επαρκώς διακεκριμένη παράβαση υπέρτερου κανόνα δικαίου προστατεύοντος τους ιδιώτες.

- 15 Η Fresh Marine διατείνεται ότι η ζημία της οφείλεται σαφώς στην πλημμελή συμπεριφορά της Επιτροπής κατά την εξέταση της εκθέσεως του Οκτωβρίου 1997. Η έκδοση του κανονισμού 2529/97 είναι απλώς η αφορμή της ζημίας. Πράγματι, αποτελεί τη λογική και αναπόφευκτη συνέπεια από την πράξη κακής διοικήσεως της Επιτροπής, όταν τροποποίησε μονομερώς την έκθεση του Οκτωβρίου 1997, χωρίς να λάβει την πρόνοια να τη ρωτήσει για τις ενδεχόμενες συνέπειες από αυτή την τροποποίηση όσον αφορά την αξιοπιστία των πληροφοριών που είχε παράσχει. Το γεγονός ότι η ζημία ανεφύη κατά την έκδοση του εν λόγω κανονισμού δεν σημαίνει καθεαυτό ότι η ζημία της Fresh Marine οφείλεται στην έκδοση αυτού.
- 16 Η Fresh Marine ισχυρίζεται επίσης ότι, έναντι των εξαγωγέων, κανονισμός ο οποίος επιβάλλει μέτρα αντιντάμπινγκ παρουσιάζει όλα τα χαρακτηριστικά αποφάσεως που τους αφορά ατομικά. Κατά συνέπεια, ο κανονισμός 2529/97 δεν είναι κανονιστική πράξη αλλά, αντιθέτως, διοικητική, εκδοθείσα κατόπιν διοικητικής διαδικασίας η οποία αφορούσε ειδικώς και αποκλειστικώς συγκεκριμένους εξαγωγείς. Το γεγονός ότι η Επιτροπή επέβαλε προσωρινό δασμό στη Fresh Marine δεν είναι παρά η λογική συνέπεια του εσφαλμένου συμπεράσματος ότι η εταιρία παρέβη την υποχρέωσή της. Όπως δέχθηκε το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 58 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η έκδοση του εν λόγω κανονισμού αποτελεί απλώς έκφραση των προσωρινών συμπερασμάτων της Επιτροπής από την εκ μέρους της ανάλυση της εκθέσεως του Οκτωβρίου 1997.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 17 Η ευθύνη της Κοινότητας στο πλαίσιο του άρθρου 215, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης εξαρτάται από τη συνδρομή μιας δέσμης προϋποθέσεων, μεταξύ των οποίων

είναι η ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της προσαπτόμενης στο οικείο κοινοτικό όργανο συμπεριφοράς και της προκληθείσας ζημίας (βλ., ιδίως, την απόφαση της 28ης Απριλίου 1971, 4/69, Lütticke κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 769, σκέψη 10).

- 18 Το Πρωτοδικείο τόνισε, με τη σκέψη 119 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η περίοδος κατά την οποία η Fresh Marine ανέστειλε τις εξαγωγές της προς την Κοινότητα συνέπεσε με εκείνη της εφαρμογής επί των εισαγωγών προϊόντων της των προσωρινών μέτρων που επιβλήθηκαν με τον κανονισμό 2529/97. Ομοίως δέχθηκε, με τη σκέψη 120 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι είναι αναμφισβήτητο ότι, ελλείψει των πλημμελειών τις οποίες διέπραξε η Επιτροπή και των προσωρινών μέτρων που ακολούθησαν, η Fresh Marine θα είχε εξακολουθήσει τις εξαγωγές της προς την Κοινότητα σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που είχε αναλάβει.
- 19 Εξάλλου, με τη σκέψη 58 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο, αφού διαπίστωσε ότι ο υποτιθέμενος πλημμελής χαρακτήρας της συμπεριφοράς της Επιτροπής προκάλεσε την προβαλλόμενη ζημία μόνον από τη στιγμή που, και επειδή, επικυρώθηκε με τη λήψη προσωρινών μέτρων κατά των εισαγωγών προϊόντων της ενάγουσας στο πλαίσιο του κανονισμού 2529/97, έκρινε ότι, έναντι της τελευταίας αυτής, η Επιτροπή, με τον κανονισμό αυτόν, απλώς και μόνο συνήγαγε τα προσωρινά μέτρα συμπεράσματα από την εκ μέρους της ανάλυση της εκθέσεως του Οκτωβρίου 1997 και, ειδικότερα, από το επίπεδο της μέσης τιμής εξαγωγής που εφάρμοζε η Fresh Marine κατά τη διάρκεια της καλυπτόμενης από την έκθεση αυτή περιόδου.
- 20 Ακόμη και αν η τελευταία αυτή διαπίστωση ευσταθεί, είναι πάντως αληθές ότι με τον κανονισμό 2529/97, ο οποίος εγκρίθηκε από τα μέλη της Επιτροπής ως σώματος, επιβλήθηκαν προσωρινοί δασμοί και αναγκάστηκε η Fresh Marine να διακόψει τις εξαγωγές της προς την Κοινότητα.
- 21 Επομένως, δεν αμφισβητείται ότι οι ζημιές της Fresh Marine προκλήθηκαν και κατέστησαν βέβαιες μόνο μετά την έναρξη ισχύος του εν λόγω κανονισμού.

- 22 Με τη σκέψη 57 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασεως, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η επίδικη ζημία οφείλεται σε προβαλλομένη ως πλημμελή συμπεριφορά της Επιτροπής στο πλαίσιο εξετάσεως της εκθέσεως του Οκτωβρίου 1997.
- 23 Ακόμη και αν υποθεθεί ότι αυτή η διαπίστωση πάσχει πλάνη περί το δίκαιο, η πλάνη αυτή δεν θα έχει συνέπειες εάν το Πρωτοδικείο προέβη σε ακριβή εκτίμηση των προϋποθέσεων γενέσεως της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας.
- 24 Συναφώς, πρέπει να υπομνηστεί ότι το καθεστώς το οποίο έχει καθιερώσει το Δικαστήριο όσον αφορά την εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας λαμβάνει ιδίως υπόψη την πολυπλοκότητα των προς ρύθμιση καταστάσεων, τις δυσχέρειες εφαρμογής ή ερμηνείας των διατάξεων και, ειδικότερα, τα περιθώρια εκτιμήσεως που διαθέτει η εκδίδουσα την αμφισβητούμενη πράξη αρχή (βλ. τις προπαρατεθείσες αποφάσεις *Brasserie du pêcheur* και *Factortame*, σκέψη 43· *Bergaderm* και *Gourpil* κατά Επιτροπής, σκέψη 40, και της 10ης Δεκεμβρίου 2002, C-312/00 P, Επιτροπή κατά *Camar* και *Tico*, Συλλογή 2002, σ. I-11355, σκέψη 52).
- 25 Κατά πάγια νομολογία, το κοινοτικό δίκαιο αναγνωρίζει δικαίωμα αποζημιώσεως εφόσον συντρέχουν τρεις προϋποθέσεις, εφόσον δηλαδή ο παραβιαζόμενος κανόνας δικαίου αποσκοπεί στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες, εφόσον η παράβαση είναι κατάφωρη και, τέλος, εφόσον υφίσταται άμεση αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της παραβάσεως της υποχρεώσεως την οποία υπέχει η εκδόσασα την πράξη αρχή και της βλάβης που υπέστησαν οι ζημωθέντες (βλ. τις προμνημονευθείσες αποφάσεις *Brasserie du pêcheur* και *Factortame*, σκέψη 51· και *Bergaderm* και *Gourpil* κατά Επιτροπής, σκέψεις 41 και 42, καθώς και Επιτροπή κατά *Camar* και *Tico*, σκέψη 53).
- 26 Όσον αφορά τη δεύτερη προϋπόθεση, το αποφασιστικό κριτήριο για να θεωρηθεί μια παράβαση του κοινοτικού δικαίου κατάφωρη είναι το αν συντρέχει, εκ μέρους του οικείου κοινοτικού οργάνου, πρόδηλη και σοβαρή υπέρβαση των ορίων που

επιβάλλονται στη διακριτική του ευχέρεια. Όταν το κοινοτικό αυτό όργανο δεν διαθέτει παρά αισθητά μειωμένο ή και ανύπαρκτο περιθώριο εκτιμήσεως, η απλή παράβαση του κοινοτικού δικαίου μπορεί να αρκεί προς απόδειξη της υπέρξεως κατάφωρης παραβάσεως (βλ., ιδίως, τις προμνημονευθείσες αποφάσεις Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής, σκέψεις 43 και 44, και Επιτροπή κατά Camar και Tico, σκέψη 54).

27. Επομένως, αυτό που καθορίζει αν η παράβαση έχει τέτοιο χαρακτήρα δεν είναι ο ατομικός ή γενικός χαρακτήρας της πράξεως περί της οποίας πρόκειται, αλλά το περιθώριο εκτιμήσεως το οποίο διέθετε το οικείο κοινοτικό όργανο (βλ., σχετικά, τις προπαρατεθείσες αποφάσεις Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής, σκέψη 46, και Επιτροπή κατά Camar και Tico, σκέψη 55).
28. Δεδομένου ότι η επιβολή προσωρινών δασμών αντιντάμπινγκ και αντισταθμιστικών δασμών κατά της Fresh Marine, αντιστοίχως, στα άρθρα 8, παράγραφος 10, του κανονισμού 384/96 και 13, παράγραφος 10 του κανονισμού 2026/97, πρέπει να εκτιμηθεί ποια ήταν, εν προκειμένω, τα όρια της διακριτικής ευχέρειας της Επιτροπής.
29. Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι οι διατάξεις των οποίων έγινε μνεία με την προηγούμενη σκέψη, μολονότι παρέχουν στην Επιτροπή τη δυνατότητα επιβολής προσωρινών δασμών αντιντάμπινγκ και αντισταθμιστικών, απαιτούν, αφενός, να υπάρχουν ενδείξεις ότι η ανάληψη υποχρέωσης παραβιάστηκε και, αφετέρου, η απόφαση περί επιβολής τέτοιων δασμών να λαμβάνεται με βάση τα καλύτερα διαθέσιμα στοιχεία.
30. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό 2529/97, για την επιβολή προσωρινού δασμού στις εξαγωγές της Fresh Marine, βασιζόμενη αποκλειστικώς στην ανάλυση εκθέσεως η οποία, όπως διαπίστωσε το Πρωτοδικείο με τις σκέψεις 79 και 80 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, δημιουργούσε την πεποίθηση ότι η εν λόγω εταιρία είχε τηρήσει την υποχρέωσή της να μην πραγματοποιεί

πωλήσεις εντός της κοινοτικής αγοράς σε τιμή χαμηλότερη της ελάχιστης μέσης τιμής, αλλά την οποία η Επιτροπή τροποποίησε με δική της πρωτοβουλία, χωρίς να φροντίσει να συγκεντρώσει πληροφορίες από τη Fresh Marine σχετικά με τις ενδεχόμενες συνέπειες της μονομερούς της παρεμβάσεως επί της αξιοπιστίας των πληροφοριών που είχε παράσχει η εταιρία.

- 31 Κατά συνέπεια, είναι πρόδηλον ότι η Επιτροπή δεν συμμορφώθηκε προς την υποχρέωση μη επιβολής προσωρινών δασμών παρά μόνον εάν υπάρχουν ενδείξεις ότι παραβιάστηκε η ανάληψη υποχρεώσεως. Υπό τις περιστάσεις της προκειμένης υποθέσεως, μια τέτοια συμπεριφορά πρέπει να θεωρηθεί ως κατάφωρη παραβίαση κανόνα του κοινοτικού δικαίου, με αποτέλεσμα να πληρούται μια από τις προϋποθέσεις στοιχειοθετήσεως της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας (βλ., ιδίως, τις προπαρατεθείσες αποφάσεις Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής, σκέψεις 42 έως 44, καθώς και Επιτροπή κατά Camar και Tico, σκέψεις 53 και 54).
- 32 Υπό τις συνθήκες αυτές, οι δύο πρώτοι λόγοι αναιρέσεως πρέπει να απορριφθούν.

Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως, ο οποίος αφορά τη συμπεριφορά της Επιτροπής κατά την εκτίμηση της εκθέσεως του Οκτωβρίου 1997

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 33 Η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο θεωρώντας ότι από την έκθεση του Οκτωβρίου 1997 προέκυπτε ότι η Fresh Marine είχε τηρήσει την υποχρέωσή της και αποφαινόμενο, ως εκ τούτου, ότι η Επιτροπή είχε αντιδράσει κατά τρόπο δυσανάλογο τροποποιώντας την εν λόγω έκθεση και ότι διέπραξε σφάλμα το οποίο θα είχε αποφύγει εάν είχε επιδείξει τη συνήθη επιμέλεια.

- 34 Η Επιτροπή διατείνεται, αφενός, ότι, εάν το Πρωτοδικείο είχε αναλύσει ορθώς τη φύση των τελικών ενδείξεων της εκθέσεως του Οκτωβρίου 1997, δεν θα την είχε εμφανίσει, με τη σκέψη 79 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ως έγγραφο που δημιουργούσε την πεποίθηση ότι η Fresh Marine είχε τηρήσει την υποχρέωσή της.
- 35 Αφετέρου, κατά τη γνώμη της Επιτροπής, το Πρωτοδικείο αξιολόγησε τη συμπεριφορά της εκτός του πλαισίου του άρθρου 8, παράγραφος 10, του κανονισμού 384/96. Δεδομένου ότι η διάταξη αυτή θέτει κριτήριο το οποίο η Επιτροπή υποχρεούται να εφαρμόσει υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή προβάλλει ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο μη λαμβάνοντας υπόψη το εν λόγω κριτήριο. Κατ' αυτήν, είχε κεφαλαιώδη σημασία να αποφανθεί το Πρωτοδικείο επί του ζητήματος ποιος είχε το βάρος αποδείξεως της τηρήσεως της υποχρεώσεως εκ μέρους της Fresh Marine, πριν αποφανθεί αν η έκθεση του Οκτωβρίου 1997 περιείχε, ή όχι, τα καλύτερα διαθέσιμα στοιχεία.
- 36 Η Fresh Marine διατείνεται ότι το επιχείρημα της Επιτροπής, το οποίο αφορά τη φερομένη ως πεπλανημένη αντίληψη του Πρωτοδικείου επί των τελικών ενδείξεων της εκθέσεως του Οκτωβρίου 1997, είναι απαράδεκτο, δεδομένου ότι η αίτηση αναιρέσεως περιορίζεται σε νομικά ζητήματα, αποκλειομένων επομένως των πραγματικών ζητημάτων.
- 37 Τέλος, η Fresh Marine προβάλλει ότι η εξουσία εκτιμήσεως, την οποία το άρθρο 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 384/96 παρέχει στην Επιτροπή για να αποφασίσει εάν πρέπει, ή όχι, να αποδεχθεί ανάληψη υποχρεώσεως, δεν μπορεί να διευρυνθεί μέχρι του σημείου να της επιτρέψει να διαχειριστεί μονομερώς σχέση εποπτείας και να καταλήξει στο συμπέρασμα, βάσει αυτού του ερείσματος, ότι εξαγωγέας παρέβη προφανώς την υποχρέωσή του.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 38 Συναφώς, αρκεί η διαπίστωση ότι ο τρίτος λόγος αναιρέσεως της Επιτροπής, ακόμη και εάν θεωρηθεί παραδεκτός, δεν ασκεί επιρροή.

- 39 Πράγματι, το Δικαστήριο έκρινε, με τη σκέψη 31 της παρούσας αποφάσεως, ότι, στο πλαίσιο της επιβολής των προσωρινών δασμών αντιντάμπινγκ και αντισταθμιστικών κατά της *Fresh Marine*, η Επιτροπή διέπραξε κατάφωρη παραβίαση του κοινοτικού δικαίου η οποία είναι δυνατόν να στοιχειοθετήσει εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας.
- 40 Υπ' αυτές τις συνθήκες, είναι άνευ σημασίας το αν η εκτίμηση του Πρωτοδικείου, η οποία αφορά τη συμπεριφορά της Επιτροπής κατά την ανάλυση της εκθέσεως του Οκτωβρίου 1997, είναι εσφαλμένη ή όχι.
- 41 Κατά συνέπεια, ο τρίτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του τετάρτου λόγου αναιρέσεως, ο οποίος αφορά την επιμέλεια που επέδειξε η Fresh Marine προς περιορισμό της ζημίας

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 42 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, δεχόμενο ότι η *Fresh Marine*, μολονότι δεν συνέστησε τραπεζική εγγύηση για να καλύψει τους προσωρινούς δασμούς που επιβλήθηκαν με τον κανονισμό 2529/97 και να εξακολουθήσει τις εξαγωγές της προς την Κοινότητα, δεν παρέβη την υποχρέωσή της να περιορίσει τη ζημία που υφίστατο.
- 43 Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το Πρωτοδικείο δικαιολογεί αυτό το συμπέρασμα βεβαιώνοντας, με τη σκέψη 124 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι, εάν η *Fresh*

Marine είχε εξακολουθήσει τις εξαγωγές της, θα είχε εκτεθεί στον κίνδυνο να επιβαρυνθεί μόνη της με τους εν λόγω δασμούς σε περίπτωση οριστικής εισπράξεώς τους. Κατά την Επιτροπή, η συλλογιστική αυτή αντιφάσκει προς τα λοιπά συμπεράσματα του Πρωτοδικείου. Πράγματι, εάν, όπως έκρινε το Πρωτοδικείο, η συμπεριφορά η οποία στοιχειοθετούσε την ευθύνη της Επιτροπής συνίστατο στη μονομερή τροποποίηση της εκθέσεως του Οκτωβρίου 1997, ενώ η έκθεση αυτή δημιουργούσε την πεποίθηση ότι η Fresh Marine είχε τηρήσει την υποχρέωσή της, η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση, επομένως, δεν διευκρινίζει πώς μπόρεσε το Πρωτοδικείο να καταλήξει ότι υπήρχε κίνδυνος ο προσωρινός δασμός να καταστεί οριστικός υπό παρόμοιες συνθήκες.

- 44 Η Fresh Marine αμφισβητεί το παραδεκτό του λόγου αυτού με το σκεπτικό ότι αφορά αποκλειστικώς πραγματικό ζήτημα. Εν πάση περιπτώσει, εάν ήταν τόσο προφανές, στην προκειμένη περίπτωση, ότι οι προσωρινοί δασμοί που επέβαλε ο κανονισμός 2529/97 δεν θα εισπράττονταν οριστικά, η Επιτροπή πρέπει να εξηγήσει τους λόγους για τους οποίους θεώρησε αναγκαίο στην αρχή να τους επιβάλει. Η συλλογιστική της Επιτροπής είναι ομοίως εσφαλμένη, καθόσον δεν λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι εναπόκειται στο Συμβούλιο, και όχι στην Επιτροπή, να αποφασίσει την οριστική εισπράξη των προσωρινών δασμών.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 45 Από τα άρθρα 225 ΕΚ και 58 του Οργανισμού του Δικαστηρίου προκύπτει ότι οι αιτήσεις αναιρέσεως περιορίζονται στα νομικά ζητήματα. Κατά συνέπεια, με την επιφύλαξη της περιπτώσεως της αλλοιώσεως αποδεικτικών στοιχείων, το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να ελέγξει την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο (βλ., ιδίως, τις αποφάσεις της 21ης Ιουνίου 2001, C-280/99 P έως C-282/99 P, Moccia Impe κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-4717, σκέψη 78, και της 19ης Σεπτεμβρίου 2002, C-104/00 P, DKV κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2002, σ. I-7561, σκέψη 22).

- 46 Με τα επιχειρήματα της Επιτροπής σκοπείται να αμφισβητηθεί η εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών εκ μέρους του Πρωτοδικείου, κατόπιν της οποίας τούτο αποφάνθηκε ότι η Fresh Marine δεν παρέβη την υποχρέωσή της να επιδείξει την αναγκαία επιμέλεια προς μείωση της εκτάσεως της ζημίας της.
- 47 Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο, με τη σκέψη 124 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, διαπίστωσε σειρά πραγματικών περιστατικών. Επισήμανε, αφενός, ότι η Fresh Marine, εάν είχε συστήσει τραπεζική εγγύηση και είχε συνεχίσει τις εξαγωγές της προς την Κοινότητα σε αμετάβλητες τιμές, χωρίς να μετακυλίνει στους κοινοτικούς πελάτες της τους προσωρινούς δασμούς, θα εξετίθετο στον κίνδυνο να επιβαρυνθεί μόνη της με τους εν λόγω δασμούς σε περίπτωση οριστικής εισπράξεώς τους. Δεδομένου ότι τότε δεν μπορούσε να προβλέψει ότι αυτό δεν θα γινόταν τελικώς, η Fresh Marine δεν είχε άλλη λύση, σύμφωνα με το Πρωτοδικείο, παρά να αυξήσει τις τιμές εξαγωγής κατ' αναλογία του ποσού που αντιπροσώπευαν οι προσωρινοί αυτοί δασμοί. Ωστόσο, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, αφετέρου, ότι, ενόψει του ανταγωνισμού των κοινοτικών επιχειρήσεων εμπορίας σολομού, καθώς και των πολυαριθμών Νορβηγών εξαγωγέων, οι οποίοι μπόρεσαν να συνεχίσουν τις πωλήσεις τους προς την κοινοτική αγορά υπό την κάλυψη των υποχρεώσεων που είχαν αναλάβει κατά την υπό εξέταση περίοδο, η Fresh Marine ευλόγως έκρινε ότι δεν είχε καμία πιθανότητα διαθέσεως των προϊόντων της στην εν λόγω αγορά κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου. Ως εκ τούτου, το Πρωτοδικείο κατέληξε ότι η Fresh Marine θα είχε εκτεθεί σε ασυνήθη εμπορικό κίνδυνο, υπερβαίνοντα το επίπεδο κινδύνου που είναι συμφυής με την άσκηση οποιασδήποτε οικονομικής δραστηριότητας, εάν είχε εξακολουθήσει τις εξαγωγές της προς την Κοινότητα κατά τη διάρκεια εφαρμογής του κανονισμού 2529/97 επί των εισαγωγών προϊόντων της.
- 48 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε γιατί παρόμοιες σκέψεις συνιστούν αλλοίωση των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν στο Πρωτοδικείο.
- 49 Κατά συνέπεια, ο τέταρτος λόγος πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος.

Επί του πέμπτου λόγου αναιρέσεως, ο οποίος αφορά την προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 50 Με τη σκέψη 132 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης, το Πρωτοδικείο, διαπιστώνοντας ότι η Επιτροπή σχημάτισε την πεποίθηση, τουλάχιστον από τις 30 Ιανουαρίου 1998, ότι η Fresh Marine είχε τηρήσει την υποχρέωσή της, έκρινε ότι η Επιτροπή καθυστέρησε χωρίς προφανή λόγο, μέχρι τις 25 Μαρτίου 1998, να παράσχει στη Fresh Marine την επίσημη νομική διαβεβαίωση, με τον κανονισμό 651/98, την οποία θα μπορούσε να της είχε παράσχει από το τέλος Ιανουαρίου 1998.
- 51 Με τον πέμπτο λόγο αναιρέσεως, η Επιτροπή διατείνεται ότι το Πρωτοδικείο δεν σεβάστηκε τα δικαιώματά της άμυνας μη παρέχοντάς της τη δυνατότητα να αναφέρει τους λόγους που εξηγούν την προβαλλόμενη καθυστέρηση στην έκδοση του κανονισμού 651/98.
- 52 Η Fresh Marine προβάλλει ότι η Επιτροπή ερμηνεύει εσφαλμένα την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση. Αντίθετα προς όσα αυτή ισχυρίζεται, το Πρωτοδικείο δεν αποφάνθηκε, με τις σκέψεις 132 και 134 της εν λόγω απόφασης, ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να εκδώσει και δημοσιεύσει τον κανονισμό 651/98 αφού είχε αποφασίσει να αποκαταστήσει την ανάληψη υποχρεώσεως, αλλά της προσήψε ότι δεν παρέσχε στη Fresh Marine, από το τέλος Ιανουαρίου 1998, επίσημη νομική διαβεβαίωση ότι η εκ μέρους της ανάληψη υποχρεώσεως θα ετίθετο και πάλι σε ισχύ. Δεν ήταν αναγκαίο παρόμοια διαβεβαίωση να λάβει τη μορφή κανονισμού της Επιτροπής, θα επαρκούσε δε επιστολή που να αναφέρει σαφώς ότι οι προσωρινοί δασμοί δεν θα εισπράττονταν. Αντ' αυτού, η Επιτροπή διατήρησε, κατά τρόπο αδικαιολόγητο, με την από 2 Φεβρουαρίου 1998 επιστολή της, την αμφιβολία ως προς την είσπραξη των προσωρινών δασμών.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 53 Όπως προκύπτει από τη σκέψη 132 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι, μολονότι η Επιτροπή ήταν η μόνη αρμόδια προς άρση των προσωρινών μέτρων που επιβλήθηκαν κατά των εισαγωγών προϊόντων της Fresh Marine με τον κανονισμό 2529/97 και μολονότι, τουλάχιστον από τις 30 Ιανουαρίου 1998, είχε σχηματίσει την πεποίθηση ότι η εν λόγω εταιρία είχε συμμορφωθεί προς την υποχρέωσή της, διατήρησε αδικαιολόγητα, με την επιστολή της από 2 Φεβρουαρίου 1998, την αμφιβολία ως προς την τελική τύχη των προσωρινών δασμών που επιβλήθηκαν με τον κανονισμό αυτό, αποτρέποντας κατ' αυτόν τον τρόπο τη Fresh Marine να επαναλάβει την εμπορική της δραστηριότητα στην κοινοτική αγορά.
- 54 Στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως, η Επιτροπή δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο δυνάμενο να θέσει σε αμφισβήτηση είτε τις διαπιστώσεις του Πρωτοδικείου, είτε το βάσιμο της συλλογιστικής του.
- 55 Πράγματι, η Επιτροπή ισχυρίστηκε απλώς, τόσο κατά τη γραπτή διαδικασία όσο και κατά την προφορική διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου, ότι, εάν το Πρωτοδικείο τής είχε παράσχει τη δυνατότητα να διευκρινίσει τους διαδικαστικούς τύπους που απαιτούνταν για την έκδοση του κανονισμού 651/98, τούτο δεν θα είχε καταλήξει, όπως το έπραξε, στην ύπαρξη αδικαιολόγητης καθυστέρησης, αφορμώμενο από την αβάσιμη αρχή ότι, αφ' ης στιγμής αποφασίστηκε σε στάδιο καθαρώς διοικητικό να τεθεί εκ νέου σε εφαρμογή η ανάληψη υποχρεώσεως της Fresh Marine, η Επιτροπή θα έπρεπε να εκδώσει αυθημερόν τον εν λόγω κανονισμό.
- 56 Ως εκ τούτου, ο πέμπτος λόγος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

- 57 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η αίτηση αναιρέσεως της Επιτροπής πρέπει να απορριφθεί.

Η αίτηση αναιρέσεως της Fresh Marine

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 58 Η Fresh Marine υποστηρίζει ότι, με τις σκέψεις 91 και 92 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο θεωρώντας την εταιρία υπεύθυνη για το ήμισυ της ζημίας, την οποία υπέστη μεταξύ 18 Δεκεμβρίου 1997 και 31 Ιανουαρίου 1998, διότι παρέλειψε να περιλάβει στην έκθεσή της του Οκτωβρίου 1997 τις επεξηγήσεις για τις αρνητικές τιμές που αυτή περιείχε.
- 59 Η παράλειψη των επεξηγήσεων αυτών δεν προκάλεσε τη ζημία την οποία υπέστη η εταιρία ένεκα της συμπεριφοράς της Επιτροπής. Πράγματι, σύμφωνα με τη Fresh Marine, δυνάμει του άρθρου 18, παράγραφος 4, του κανονισμού 384/96, η Επιτροπή όφειλε, πριν επιβάλει προσωρινούς δασμούς, να την πληροφορήσει για την πρόθεσή της να απαλείψει τις αρνητικές τιμές της εκθέσεως του Οκτωβρίου 1997. Εάν η Επιτροπή είχε τηρήσει αυτή τη διάταξη, η Fresh Marine δεν θα είχε υποστεί ζημία, διότι θα είχε εξηγήσει αμέσως στην Επιτροπή τη σημασία αυτών των αρνητικών τιμών. Επομένως, το Πρωτοδικείο έσφαλε νομικώς μη συνάγοντας τις συνέπειες από την παράβαση εκ μέρους της Επιτροπής της υποχρεώσεως, που υπέχει από την εν λόγω διάταξη, να πληροφορήσει τη Fresh Marine για τις τροποποιήσεις τις οποίες είχε την πρόθεση να επιφέρει στην εν λόγω έκθεση.
- 60 Η Fresh Marine ζητεί επίσης από το Δικαστήριο να υποχρεώσει την Επιτροπή να της καταβάλει τόκους επί των ποσών που της οφείλει, και μάλιστα από της ημερομηνίας δημοσιεύσεως της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

- 61 Η Επιτροπή φρονεί ότι η Fresh Marine ερμηνεύει εσφαλμένα την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση, ισχυριζόμενη ότι το Πρωτοδικείο δέχθηκε ότι το άρθρο 18, παράγραφος 4, του κανονισμού 384/96 έχει εν προκειμένω εφαρμογή. Δεδομένου ότι ούτε οι διαδικαστικές πράξεις ενώπιον του Πρωτοδικείου, ούτε η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση αναφέρεται σε αυτήν τη νομοθετική διάταξη, η αίτηση αναιρέσεως της Fresh Marine πρέπει να θεωρηθεί απαράδεκτη ως βασιζόμενη επί λόγου μη προβληθέντος ενώπιον του Πρωτοδικείου.
- 62 Επικουρικώς, η Επιτροπή προβάλλει ότι το άρθρο 18, παράγραφος 4, του κανονισμού 384/96 δεν έχει εφαρμογή στη συγκεκριμένη περίπτωση. Πράγματι, προρίζεται να ρυθμίσει καταστάσεις κατά τις οποίες ο ενδιαφερόμενος δίδει μη ικανοποιητική απάντηση σε ερωτηματολόγιο κατά τη διάρκεια έρευνας, οπότε η Επιτροπή προτίθεται να απορρίψει τις προσκομισθείσες αποδείξεις και να στηριχθεί στα καλύτερα διαθέσιμα στοιχεία. Εν προκειμένω, η Επιτροπή δεν απέρριψε την έκθεση του Οκτωβρίου 1997.
- 63 Εξάλλου, η διαπίστωση του Πρωτοδικείου ότι η Fresh Marine συνέβαλε στη ζημία από δική της αμέλεια δεν είναι αντιφατική. Δεδομένου ότι ο ισχυρισμός της Fresh Marine σχετικά με τη σαφήνεια της εκθέσεως του Οκτωβρίου 1997 αποκρούστηκε από το Πρωτοδικείο, με τις σκέψεις 84 έως 89 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αποδείχθηκε ότι η εταιρία επέδειξε αμέλεια μη περιλαμβάγοντας εξηγήσεις στην εν λόγω έκθεση.
- 64 Τέλος, η Επιτροπή προβάλλει ότι το αίτημα περί επιδικάσεως τόκων είναι απαράδεκτο, διότι η Fresh Marine δεν επικαλείται συναφώς νομικό σφάλμα εκ μέρους του Πρωτοδικείου. Επικουρικώς, η Επιτροπή εκτιμά ότι παρόμοιο αίτημα δεν είναι παραδεκτό παρά μόνο όσον αφορά την αποζημίωση την οποία το Δικαστήριο θα επιδίκαζε ενδεχομένως, αποκλειομένων όμως των τόκων επί των δικαστικών εξόδων.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 65 Εφόσον η Fresh Marine προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι διέπραξε νομικά σφάλματα κατά την εκτίμηση της ευθύνης της σε σχέση προς την επέλευση μέρους της ζημίας της, η αίτησή της αναιρέσεως είναι παραδεκτή.
- 66 Επί της ουσίας, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η συλλογιστική του Πρωτοδικείου, στις σκέψεις 91 και 92 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, δεν περιέχει αντίφαση. Πράγματι, αφού διαπίστωσε, αφενός, ότι η συμπεριφορά της Επιτροπής, η οποία τροποποίησε μονομερώς την έκθεση του Οκτωβρίου 1997, δεν ήταν νόμιμη και, αφετέρου, ότι η Fresh Marine, υποβάλλοντας προς την Επιτροπή έκθεση μη περιλαμβάνουσα τις διευκρινίσεις που ήταν αναγκαίες για την ορθή κατανόησή της, επέδειξε αμέλεια συνιστώσα πταίσμα, το Πρωτοδικείο ορθώς έκρινε, αποφαινόμενο επί της υλοχρεώσεως αποζημιώσεως η οποία βαρύνει την Επιτροπή, ότι έπρεπε να ληφθεί υπόψη η περίσταση ότι αμφότερα τα μέρη ευθύνονται για τα γεγονότα, καθένα κατά το ήμισυ.
- 67 Όσον αφορά την παράβαση, εκ μέρους της Επιτροπής, του άρθρου 18, παράγραφος 4, του κανονισμού 384/96 και το ενδεχόμενο νομικό σφάλμα, το οποίο διέπραξε το Πρωτοδικείο, παραλείποντας να αντλήσει τις συνέπειες της παραβάσεως αυτής, πρέπει να επισημανθεί ότι η διάταξη αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο ελλείψεως συνεργασίας όταν αποδεικτικά στοιχεία ή πληροφορίες, παρεχόμενα από επιχειρήσεις, απορρίπτονται από την Επιτροπή. Κατά συνέπεια, εφόσον η εν λόγω διάταξη αφορά άλλες πτυχές της διαδικασίας αντιντάμπινγκ, δεν έχει εφαρμογή στα πραγματικά περιστατικά της προκειμένης υποθέσεως.

- 68 Το αίτημα περί επιδικάσεως τόκων διαπιστώνεται ότι είναι απαράδεκτο για δύο λόγους. Αφενός, δεν πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 112, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, καθόσον δεν μνημονεύει ποιες διατάξεις ή αρχές του κοινοτικού δικαίου παραβίασε το Πρωτοδικείο. Αφετέρου, πρέπει να θεωρηθεί ως νέο αίτημα, που δεν δύναται να προβληθεί για πρώτη φορά στο πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας (βλ. σχετικώς την απόφαση της 16ης Νοεμβρίου 2000, C-282/98 P, Enso Espaňola κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-9817, σκέψη 62). Συγκεκριμένα, ενώπιον του Πρωτοδικείου, η Fresh Marine ζήτησε μόνο να υποχρεωθεί η Επιτροπή σε αποζημίωση για τις ζημίες τις οποίες υπέστη καθώς και να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.
- 69 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η αίτηση αναιρέσεως της Fresh Marine πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 70 Κατά το άρθρο 122, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, όταν η αίτηση αναιρέσεως δεν είναι βάσιμη ή όταν είναι βάσιμη και το Δικαστήριο κρίνει το ίδιο οριστικά τη διαφορά, αποφαινεται επί των δικαστικών εξόδων. Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του ιδίου κανονισμού, το οποίο εφαρμόζεται επί της διαδικασίας αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 118, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι η Fresh Marine ζήτησε να καταδικαστεί η Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα και η τελευταία ηττήθηκε, η Επιτροπή πρέπει να καταδικαστεί στα έξοδα της αιτήσεως αναιρέσεως που άσκησε. Αντιθέτως, δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε να καταδικαστεί η Fresh Marine στα έξοδα της αιτήσεως αναιρέσεως που άσκησε και η εταιρία αυτή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα έξοδα της αιτήσεως αναιρέσεώς της.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει αμφότερες τις αιτήσεις αναιρέσεως.
- 2) Καταδικάζει την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στα έξοδα της αιτήσεως αναιρέσεώς της.
- 3) Καταδικάζει τη Fresh Marine Company A/S στα έξοδα της αιτήσεως αναιρέσεώς της.

Rodríguez Iglesias	Puissochet	Schintgen	
Timmermans	Gulmann	Edward	La Pergola
Σκουρής	von Bahr	Cunha Rodrigues	Rosas

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 10 Ιουλίου 2003.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος

G. C. Rodríguez Iglesias